

RIJSTOORLICHT

Hanneke Holthuis

Het “Corona-amendement”

30.10.2020

Pictoright = cbo voor beeldmakers in Nederland

Wereldwijd 80.000 beeldmakers: beeldend kunstenaars, fotografen, ontwerpers, architecten, etc.

- Individueel auteursrechtenbeheer
- Incasseren en verdelen van volgrecht
- Belangenbehartiging van beeldmakers
- **Verdeling vergoedingen collectieve rechten**

Collectieve rechten: onderwijs

1. Artikel 16 Auteurswet: gebruik van (gedeelten van) werken ter toelichting bij het onderwijs is uitgezonderd (readers, opslag digitale leeromgeving, etc.) – maar billijke vergoeding
2. Artikel 12 lid 5 Auteurswet: onderwijsuitvoeringen en –voordrachten (classroom use - bijvoorbeeld Powerpoint presentatie) – geen billijke vergoeding

Billijke vergoeding onderwijsexceptie

- Incasso-organisaties Stichting UvO en Stichting Reprorecht incasseren de billijke vergoeding bij onderwijsinstellingen voor uitgevers, schrijvers en beeldmakers.
- Pictoright ontvangt aandeel beeldmakers van deze organisaties en distribueert de vergoeding onder beeldmakers.

Het “Corona-amendement”

- Voorstel van rechtswetenschappers van 1 september 2020
- Pleidooi voor verruiming artikel 12 lid 5 voor onderwijs op afstand in verband met Corona
- Probleem: artikel 12 lid 5 sluit niet aan bij de praktijk en “docenten [wordt] dringend geadviseerd om bijvoorbeeld geen afbeeldingen meer op te nemen in Powerpoints”

Belemmert het huidige artikel de vrijheid van docenten?

- Onduidelijk of onderwijs op afstand niet gewoon valt onder 12 lid 5. Nergens staat dat het om een “voordracht, op- of uitvoering of voorstelling” op locatie moet zijn.
- Er wordt dan ook in ieder geval geen vergoeding voor gevraagd. In het verleden niet en nu ook niet.

Opslag: artikel 16 Aw

- Voor de opslag van voorgedragen materiaal, bijvoorbeeld Powerpoints in de online leeromgeving, geldt artikel 16. Het mag, maar billijke vergoeding.
- Dat geldt zowel voor college “oude stijl” als op afstand. Daar verandert dus in principe niks door “Corona” (onderwijs op afstand).
- met amendement wordt gepoogd ook opslag voor online onderwijs onder de uitzondering van artikel 12 lid 5 te brengen, en dus een einde te maken aan de praktijk van betaling van billijke vergoeding voor bijvoorbeeld Powerpoints.
- Hoofdzakelijk beeldmakers ondervinden nadeel

Is het dan zo duur dat gebruik van die powerpoints?

- UvO incasseert op dit moment jaarlijks ongeveer 3,8 miljoen bij Universiteiten
- Relatief klein aandeel voor de beeldmakers, o.a. voor afbeeldingen Powerpoint, maar ook voor afbeeldingen in boeken, etc.

Maar die adviezen aan docenten dan?

- VSNU herkent zich niet in dit beeld (incidenten)
- Vermoedelijk sprake van een misverstand: men begrijpt de regeling niet
- Sommige universiteiten lijken te hopen op deze wijze te kunnen bezuinigen op de regeling tussen UvO en VSNU

Conclusie

- Het Corona amendement is “much ado about nothing”
- Én oneigenlijk door poging om onder vergoeding voor opslag o.g.v. artikel 16 uit te komen
- Men had zijn kostbare tijd beter in iets anders kunnen steken, bijvoorbeeld het uitleggen van de regeling
- Gelukkig lijkt het met en sisser af te lopen. Nota van wijziging bij implementatievoorstel: verduidelijking dat afstandsonderwijs onder artikel 12 lid 5 valt. Opslag blijft gewoon vergoedingsplichtig.

RIJSTOORLICHT

Hanneke Holthuis

Het “Corona-amendement”

30.10.2020